

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 35855-03-17 ביטון נ' מזרחי

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט דוד גדעוני

התובע שמעון מאיר ביטון

נגד

הנתבע דוד מזרחי

פסק דין

לפניי תביעה לפיצוי מכוח חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 בשל דברים שנכתבו בקבוצה משפחתית באפליקציית (יישומון) ווטסאפ.

1. התובע הוא עורך דין. הנתבע הוא תלמיד ישיבה. הנתבע הוא אחיינו, בן אחותו, של התובע. בתקופה שקדמה לתכתובת נושא התביעה התגלעו בקרב המשפחה חילוקי דעות סביב העסקתה של עובדת זרה בבית אמו של התובע, היא סבתו של הנתבע (למשל, ס' 11 ואילך לכתב ההגנה, ס' 6 לתגובת התובע מיום 4.6.17).

2. מהתמונה שהובאה לפני בית המשפט נראה כי הסוגיה עוררה ויכוח סוער, ובכלל זה בקבוצת הוטסאפ המשפחתית. התובע סבר שיש להכניס לבית אמו עובדת זרה. חלק מאחיו סברו אחרת. כפי הנראה, פנתה אחות התובע ב"שאלת רב" בעניין. התובע סבר שאין לייחס לכך משקל. בהתכתבות הוטסאפ ציין כי "שאלת רב שווה בעיני כקליפת השום". עוד כתב כי גישתם של האחרים מבטאת "קיצוניות דתית" וכי היא "תפישת פרימיטיבית וגזענית שאין לה על מה לסמוך מבחינה הלכתית" (ראו התכתובת שצורפה כנספח ב' לכתב ההגנה ושלא הוכחשה על ידי התובע).

3. ביום 25.5.16 כתב הנתבע דברים בגנותו של התובע שבגינם הוגשה התביעה (הנתבע לא חלק על כך שהדברים התייחסו לתובע, למשל בס' 15 לכתב ההגנה). הדברים נכתבו בקבוצת הוטסאפ עליה נמנים התובע ואחיו, ככל הנראה לאחר שהנתבע צורף לקבוצה (ראו נספח ג' לכתב ההגנה והאמור בראשו, מועד התכתובת עולה גם מס' 4 להודעת התובע מיום 4.6.17; תוכן התכתובת הובא גם בגוף התביעה בס' 6).

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 17-03-35855 ביטון נ' מזרחי

תיק חיצוני:

4. אלה עיקרי הדברים שכתב הנתבע: "הכופר הגדול הרובץ בתוך משרדו ... אשר במשך שנים רבות מרמה משפחה שלמה, הורים, אחים, אחיינים, דודים, בחלקלקות לשונו והתייפופות נפשו, והוצאת מושגים מהקשרם, והבטחות שווא, ומיני טובות הנאה, ואף מגדיל להחציף ולעוות פירוש דברי תורתנו הקדושה ... להצדקת דרכו הנלווה והמושחתת כאותו החזיר המרים פרסותיו מעלה לומר טהור אני...". בהמשך התייחס הנתבע לעובדי כוכבים הכופרים בקדושה ובשל רדיפתם אחר מעשי עבירה ומיני תאוות "משליכים כל אשר נקרה בדרכם, ואפילו משפחתם הקרובה והרחוקה ... וכמובן שאין דבר השווה בעיניהם יותר מקליפת השום מלבד הם עצמם בגאותם הסרוחה...". "וכבר נאמר 'דרך רשעים צלחה' ... וכך לדאבוננו הצליח ברמאותו ומשך אחריו במשך שנים רבות את כל ה'שבט' בריצתו לעבר באר שחת. והגדיל לעשות, שלא די לו שהטמיע את עצמו בטומאת הגויים רוצה להכשיל את אמו אשר גדלתו והביאתו לעולם, בהכנסת גויה לביתה, הכנסת הטומאה וקלקול כל סדרי הכשרות למה שיכנס לפיה של סבתא באחרית ימיה, לאחר שטרחה ועמלה ומסרה נפשה לבל תיכשל במשך שנים רבות ... וכל זאת כדי להסיר מעל עצמו ומעל כל ההולכים בעקבותיו את ההפרעה מרדיפתם הגשמית ולו לחלקיק קטן מסדר יומם...". לאחר מכן מתייחס הנתבע למי שראו לנכון להעמיד את התובע על מקומו, וכותב כי התובע בתגובה לכך "כהרגלו משתמש בליצנותו ... וכמובן בהצדקת דרכיו ומעשיו בעיוות חצאי פסוקים, הוצאתם מהקשרם, ופירושם ככל העולה על רוחו, והדבקת כל דברי הגנאי אשר עולים בחכתו בכל אשר אינם מורידים ראשם להשתחוות לו". בסיום הדברים קורא הנתבע להתאגד "ולהעביר את רוע הגזרה מעל סבתנו האהובה".

5. מהתכתובות שצורפו נראה כי מיד לאחר שהנתבע כתב את הדברים הוא עזב את הקבוצה הנדונה. זמן קצר לאחר שהדברים נכתבו, הגיב התובע בכותבו: "וואו!!!!!!" ומיד "איזה גט כריתות !!!" "מעניין מה הוא יגיד על הגויה החדשה שאביא הפעם..." (ס' 18 לכתב ההגנה, נספח ג' שם, התובע לא חלק על האמור ולא העלה כל טענה ביחס לפלטי התכתובות שצורפו). בהמשך, כנראה ביום המחרת, ולאחר דין ודברים נוסף בקבוצה כתב התובע "זה לא עניין של מחילה. אני מרחם על ... שהגיעו לקיצוניות שהגיעו אליה. אמרתי כבר ש... התנתק מהמשפחה. ברגע שהוא נהיה 'צדיק אשכנזי' הוא גזר את דינו שלו. לצערי איני רואה אותו חוזר לדרך המלך הספרדית שבה אין מקום לקנאות דתית. כל מה שהוא כתב הצחיק אותי ולכן איני נעלב כלל" (נספח א' שם).

6. למרבה הצער מספר חודשים לאחר מכן נפטרה אמו של התובע, היא סבתו של הנתבע (ס' 4 להודעת התובע מיום 4.6.17). בין האחים התגלעו סכסוכים בקשר עם הירושה (ת"ע - 19642-03-17 ות"ע 17-03-19849). זמן קצר לאחר מכן הוגשה התביעה שלפניי.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 35855-03-17 ביטון נ' מזרחי

תיק חיצוני:

7. ביום 29.4.18 התקיימה ישיבת קדם משפט. נעשו ניסיונות לסייע לצדדים להגיע לפתרון מוסכם בין היתר בשים לב לכך שמדובר בבני משפחה. ניסיונות אלה לא צלחו. לאחר מכן הודיע הנתבע, שהסתייע בדיון באביו, כי הוא מסכים לכך שקמה לו אחריות בנסיבות העניין. נותרה על הפרק אך שאלת הפיצוי. בהתאם לדברי הצדדים מהדיון ולאחר שהצדדים הגישו – לבקשתם – סיכומי טענות קצרים בכתב, ניתן פסק דין זה.
8. התובע לא העלה טענה לנזק ספציפי (למשל, ס' 6.1 לסיכומיו). נראה שביקש להיבנות מהוראת החוק המאפשרת לפסוק פיצויים ללא הוכחת נזק. בכל האמור בפסיקת פיצויים ללא הוכחת נזק קונקרטי נפסק כי על בית המשפט להתחשב, בין היתר, "..." בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית. אין לקבוע "תעריפים". בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים" (רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5) 510, 525 (2001), שלכך הפנה גם התובע בס' 6 לסיכומיו).
9. יש לבחון אם כן את מכלול הנסיבות.
- התובע הדגיש כי בדברים שכתב הנתבע יש כדי לייחס לו, בין היתר, התנהגות מושחתת שיש בה מרמה, הבטחות שווא, העדפת האינטרס האישי על פני המשפחה ורדיפת הגשמי. אכן, הנתבע ייחס דברים מעין אלה לתובע. אולם בהקשר זה יש לתת את הדעת לכך שהדברים נעשו ללא פירוט עובדתי קונקרטי. מדובר בתיאורים ואמירות כלליים. בכל האמור בהתייחסות למרמה, שחיתות או התנהגות מניפולטיבית, הדברים שנכתבו היו בעיקרם כלליים, ללא יחוס מעשה מרמה או פסול באורח ספציפי מפורט או ברור. בחלק מהדברים יש מימד בולט של הבעת דעה וביקורת ביחס להתנהלות התובע במישור המשפחתי בלא מימד עובדתי ממשי. באלה יש כדי להשליך על מידת ועוצמת הפגיעה הנטענת.
- יש לשקול גם את תפוצת הדברים. הדברים נכתבו בקבוצת ווטסאפ משפחתית. מדובר בתפוצה מצומצמת. התובע לא חלק על כך (ס' 6.3 לסיכומיו). כל הנמענים הם בני משפחה המכירים את התובע שנים רבות. הדברים נכתבו על רקע חילוקי דעות ובקשר עם ויכוח טעון שהעסיק את המשפחה באותה עת. ממילא יש להניח כי המשקל שיתנו בני המשפחה הנמענים לדברים שכתב הנתבע ביחס לתובע ומידת השפעת הדברים על עמדתם ביחס לתובע – מוגבלים. מסקנה זו מסתברת גם כאשר מביאים בחשבון את טענת התובע כי הנתבע הוא תלמיד ישיבה שדבריו זוכים, כך נטען, לאמינות גדולה יותר. יוזכר עוד כי התובע עצמו לא

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 35855-03-17 ביטון נ' מזרחי

תיק חיצוני :

1 נמנע משימוש בביטויים בלתי מתונים במהלך ההתכתבות וקודם לה, תוך שייחס לאחרים
2 תפיסה פרימיטיבית וגזענית והתנתקות מן המשפחה.

3
4 התובע הדגיש בסיכומיו כי הוא עורך דין במקצועו וכי דברי הנתבע פגעו בשמו הטוב ובמוניטין
5 שלו. אלא שדברי הנתבע נכתבו בקבוצת ווטאספ משפחתית ובה בלבד. לא נטען כי הובאו לפני
6 מי מלקוחותיו של התובע או לפני כל גורם אחר עמו בא התובע בקשר מקצועי. אף אין בדברים
7 שנכתבו כדי להתייחס להתנהלותו של התובע במישור המקצועי כעורך דין או כדי להטיל בו
8 דופי בהיבט המקצועי. הדברים מתמקדים בהתנהלות נטענת בקרב המשפחה. כל אלה
9 מקרינים על המשקל שניתן לתת לטענות הפגיעה בתובע כעורך דין. יצוין עוד כי פרסום
10 הדברים – על דרך של כתיבתם בקבוצת ווטאספ משפחתית בלבד ולא מחוץ למסגרת האמורה
11 – אף אינו תומך בטענות התובע לכוונת פגיעה.

12
13 נוסף על האמור יש לזכור כי בזמן אמת הגיב התובע לדברים באורח מבטל. לכתחילה כתב
14 "וואוו!!!!!!", "איזה גט כריתות!!!!" ומיד הוסיף, במה שנראה כהתייחסות לאחיינו הנתבע
15 תלמיד הישיבה "מעניין מה הוא יגיד על הגויה החדשה שאביא הפעם..." (נספח ג' לכתב
16 ההגנה). בהמשך הוסיף "כל מה שהוא כתב הצחיק אותי ולכן איני נעלב כלל" (נספח א' לכתב
17 ההגנה). גם בכך יש כדי לתמוך במסקנה כי עוצמת הפגיעה שחוזה היא לכל היותר על הצד
18 הנמוך.

19
20 התובע טען כי הנתבע אף לא התנצל. הנתבע מצדו טען כי הסכים, בכמה הזדמנויות ולרבות
21 בישיבת קדם המשפט, להתנצל על הדברים. התנהלות הצדדים בקדם המשפט תומכת במידה
22 מסוימת בטענות הנתבע. עם זאת, לא הונחה תשתית מספקת בהקשר זה. משכך, קשה ליתן
23 משקל של ממש לעניין זה.

24
25 10. בכל האמור בפיצוי, הבאתי בחשבון גם את העמדה העולה מפסיקת בתי המשפט במקרים
26 קרובים. בהקשר זה ראיתי להביא את הדברים הבאים שנאמרו באחד המקרים: "כאשר
27 עסקינן בסכסוך משפחתי, שומה על בית המשפט לנקוט משנה זהירות בבואו לפסוק פיצויים
28 בגין פרסום לשון הרע. סכסוכים מסוג כזה הם מטבע הדברים טעונים מאוד מבחינה רגשית,
29 ועלולים לגרום ביטויים חריפים שנאמרים בסערת רגשות. גם כענין שבמדיניות, אין לעודד
30 צדדים לסכסוך משפחתי להגיש תביעות לשון הרע בגין כל ביטוי פוגע שנאמר על ידי הצד
31 שכנגד, שאם לא כן, בתי המשפט לעניני משפחה יוצפו בתביעות לשון הרע לרוב" (עמ"ש (מחוזי
32 ת"א) 47311-10-13 פלוני נ' פלמונית בפסקה 65 לפסק הדין (19.5.2014)). רוח הדברים נכונה
33 גם לענייננו. עסקינן בתכתובת נקודתית, חד פעמית, במועד מסוים, על רקע מחלוקת
34 משפחתית שעוררה ויכוח טעון בקשר עם העסקת עובדת זרה בבית אמו של התובע.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 35855-03-17 ביטון נ' מזרחי

תיק חיצוני:

11. בחנתי את פסקי הדין מהם ביקש התובע להיבנות בסיכומיו. אין הנדון דומה לראיה.

בת"א (שלום י-ם) 8215/06 **וינשטוק נ' בן יהודה** (3.11.2008) נפסקו פיצויים בסך 20,000 ₪. שם דובר, בין היתר, באירוע שבו הטיח התובע בתובע, שהיה עורך הדין שייצג את בת זוגו של התובע בהליכים שונים בבית המשפט לענייני משפחה, כינויי גנאי ודברים שונים שהיה בהם כדי לפגוע ביושרתו ובהגינותו והכל לפני קהל רב במסדרון בית המשפט, ובכלל זה עורכי דין עמיתים ואנשים נוספים. ההבדל בין מקרה זה למקרה שלפנינו, שבו בין היתר הוגבלו הדברים לחוג משפחתי מצומצם – הוא ברור.

התובע הפנה עוד לפסק הדין בתמ"ש (חיפה) 34585-07-13 **פלוני נ' פלוני** (8.3.2015) שם נפסק פיצוי כולל לשני תובעים בסך של 35,000 ₪. מעיון בהחלטת בית המשפט העליון בבע"מ 6558/15 **פלוני נ' פלוני** (28.10.2015) – לשם הגיעו ההליכים בגלגול שלישי – עולה כי דובר במחלוקת ביחס לטיפול באם המשפחה. נמצא שם כי האחות התבעת שלחה תכתובת דוא"ל בה האשימה את אחיה ובת זוגו ביחס גרוע לאם, תוך שימוש בשמות תואר פוגעניים ותוך חשיפת פרטים אישיים ביותר של בת הזוג. התכתובת נשלחה למקום עסקו של אחיה ולאדמו"ר מסוים. בנוסף, נמצא כי האחות שלחה מכתב עם האשמות נוספות למשרד הבריאות ולגורמים נוספים. בהחלטה נזכרה גם תכתובת דוא"ל נוספת שכללה ביטויים פוגעניים כמו גם פרטים רגישים ביותר לגבי חייה הפרטיים של בת הזוג אשר הוכח שהועברה לאחרים ושצוין בה כי נשלחה לכל בני המשפחה בארץ ומחוצה לה. אף כאן, קל לראות שמדובר במקרה שונה באורח מהותי מהמקרה שלפנינו, הן במספר הפרסומים הפוגעים, הן בכך שאלה מצאו דרכם לגורמים מחוץ לחוג המשפחה המצומצמת ובכלל זה למעסיקו של הנפגע, הן בתוכנם שכלל עניינים פרטיים רגישים. ממילא אין במה שנפסק שם כדי להועיל לתובע בעניינינו.

12. נוכח כל האמור, משהנתבע הסכים לאחריותו, ובשים לב למכלול הנסיבות כפי שפורטו לעיל, ראיתי להעמיד את שיעור הפיצוי על סך של 3,000 ₪.

13. בשולי הדברים יוער כי בכתב התביעה ציין התובע גם עוולה של פגיעה בפרטיות. התובע לא פירט כיצד עולים הדברים כדי פגיעה בפרטיות ולא ציין בגדר איזה מבין החלופות הקבועות בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 באים הדברים. מכל מקום, בסיכומיו לא עמד התובע על טענה זו והתמקד בטענתו ללשון הרע. משכך, אין צורך להידרש לאמור.

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 35855-03-17 ביטון נ' מזרחי

תיק חיצוני:

14. התוצאה היא שעל הנתבע לשלם לתובע סך של 3,000 ₪. הסך האמור ישולם בתוך 45 ימים מהיום שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד ליום התשלום בפועל.

אשר להוצאות המשפט – בחנתי את מכלול הנסיבות. נתתי דעתי לפער – המשמעותי – בין הפיצוי שנמצא הולם לבין הסכום שנתבע, לדעתי בלא בסיס מספק או הצדקה. שקלתי את ההיקף המוגבל של ההליכים ושל העבודה שנדרשה בגדרם. נוכח כל אלה לא ראיתי לקבוע חיוב בהוצאות. כל צד יישא אפוא בהוצאותיו.

המזכירות תמציא לצדדים.

ניתן היום, כ"ח סיוון תשע"ח, 11 יוני 2018, בהעדר הצדדים.

דוד גדיעוני, שופט

